

## Valtionavustuksen ehdot ja rajoitukset

### Yleistä

Lupa- ja valvontavirasto myöntää valtionavustuksia valtion talousarvion määrärahoista. Lupa- ja valvontavirasto valmistelee avustuspäätökset, valvoo avustusten käyttöä sekä arvioi vaikutuksia.

Valtionavustuksen saajan on noudatettava avustettavassa toiminnassa valtionavustuspäätöksessä mainittuja ehtoja ja rajoituksia.

### Avustuksen käyttö

Valtionavustusta saa käyttää ainoastaan valtionavustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen.

Avustettavan hankkeen toteutuneita tuloja ja kustannuksia tulee seurata kirjanpidossa omalla kustannuspaikalla tai vastaavalla, erillisellä seurantakohteellaan (jäljempänä ”kustannuspaikka”). Avustuspäätöksessä määritellään, kuinka suuren osan valtionavustus saa kattaa avustettavan hankkeen toteutuneista kokonaiskustannuksista.

Lupa- ja valvontaviraston valtionavustuksella katetaan avustettavasta hankkeesta syntyvää alijäämää, joka muodostuu vähentämällä hyväksyttävistä kustannuksista muut avustukset ja hankkeesta saadut tuotot. Jos Lupa- ja valvontaviraston avustus on suurempi kuin toteutunut alijäämä, ylimenevä osuus tulee palauttaa Lupa- ja valvontavirastolle (ks. avustuksen palautus).

Valtionavustusta ei saa jakaa eteenpäin toiselle toimijalle, ellei asiasta ole mainittu valtionavustuspäätöksessä. Valtionavustuksen saajan on tällöin tehtävä sopimus valtionavustuksen käytöstä, käytön valvonnasta ja niiden ehdoista toimintaa tai hanketta toteuttavan kanssa.

Valtionavustusta saa käyttää vain avustuspäätöksessä mainittuna käyttöaikana. Avustukselle ei hyväksytä kuluja, joita ei ole kirjattu avustuksen käyttöajalle.

### Hyväksyttävät ja kokonaiskustannukset

Hyväksyttäviksi kustannuksiksi katsotaan avustettavan kohteen kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset kustannukset. Hyväksyttävät kustannukset on määritelty yksityiskohtaisemmin avustuskokonaisuuskohtaisissa hakuohjeissa ja/tai avustuspäätöksessä. Hyväksyttävänä kustannuksina otetaan huomioon ne kustannukset, jotka kirjanpitolain (1336/1997) ja -asetuksen (1339/1997) sekä hyvän kirjanpitotavan mukaan on kirjattava avustuksen käyttöajalle kuluiksi. Jos avustusta käytetään irtaimen käyttöomaisuuden hankintaan ja hankintamenot kirjataan

15.1.2026

taseeseen, voidaan hankintamenot kuitenkin ottaa kokonaan huomioon hyväksyttävänä kustannuksina.

Kohtuullisina kustannuksina Lupa- ja valvontavirasto hyväksyy palkkoja tai palkkioita kutakin palkansaajaa kohden enintään määrän, joka vastaa 80 000 euron vuosipalkkaa lakisääteisine sivukuluineen.

Palkka voidaan maksaa rahapalkkana tai luontoisetuina. Kohtuullisina matkakustannuksina hyväksytään valtion matkustussäännön mukaisesti toteutuneet kustannukset. Rahalahjoista tai rahanarvoisista lahjakorteista aiheutuneet kustannukset eivät ole hyväksyttäviä.

Arvonlisävero huomioidaan kokonaiskustannuksiin vain, jos se jää avustuksen saajan lopullisesti maksettavaksi. Kunnille myönnettyissä avustuksissa huomioidaan vain arvonlisäverottomat kustannukset.

Henkilöstökustannuksista hankkeen välittömiksi kustannuksiksi katsotaan avustettavaa hanketta varten palkattujen työntekijöiden kustannukset. Välittömiksi kustannuksiksi katsotaan myös muiden työntekijöiden kustannuksia, ellei päätöksessä ole toisin kirjattu. Avustuksen saajan tulee osoittaa luotettavasti esimerkiksi työajanseurannan avulla työpanoksen kohdistumisen välittömästi hankkeelle.

Hankkeessa hankitun irtaimiston tulee jäädä palvelemaan avustuksen saajan yleishyödyllistä toimintaa.

*Kustannukset, joita ei voi sisällyttää kokonaiskustannuksiin*

Kokonaiskustannuksia eivät ole:

- poistot
- varainhankinnan kustannukset
- liike- ja sijoitustoiminnan kustannukset
- varaukset
- laskennalliset erät, jotka eivät perustu jo toteutuneisiin kustannuksiin
- tilakustannukset, jos ne aiheutuvat hankkeesta riippumatta
- lainojen lyhennykset
- lainojen korot
- ei-lakisääteisten lisäeläkkeiden maksut
- irtisanomiskorvaukset tai irtisanomisajalta ilman työvelvoitetta maksettavat palkkauskustannukset
- tulospalkkiot
- oikeudenkäyntikustannukset
- tuomioistuimen päättämät korvaukset
- rangaistusluonteiset maksut, kuten sakot tai viivästyskorot.
- avustuksen palautus, takaisinperintävelvoitteet tai luottotappio edelleen jaetusta avustuksesta
- hankintalain vastaisesti tehtyjen hankintojen kustannukset
- pienhankintaehtojen vastaisesti tehtyjen hankintojen kustannukset
- pakotteiden vastaisesti tehtyjen hankintojen kustannukset

## Käyttötarkoituksen ja -ajan sekä ehtojen muuttaminen

Lupa- ja valvontavirasto voi avustuksen saajan hakemuksesta perustellusta syystä muuttaa avustuksen käyttötarkoitusta ja -aikaa sekä ehtoja. Tätä koskeva hakemus on tehtävä viimeistään 30 vuorokautta ennen avustuksen käyttöajan päättymistä sähköisen asiointin kautta (<https://sahkoinenasiointi.ahpt.fi>).

## Avustuksensaajan velvollisuudet

### Tiedonanto

Valtionavustuksen saajan tulee antaa Lupa- ja valvontavirastolle oikeat ja riittävät tiedot valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi.

Valtionavustuksen saajan tulee ilmoittaa viipymättä Lupa- ja valvontavirastolle muutoksesta, joka vaikuttaa valtionavustuksen käyttötarkoituksen toteutumiseen tai avustuksen käyttöön. Muutoksella tarkoitetaan erityisesti valtionavustuksen käytettävälle asetettujen ehtojen ja rajoitusten toteutumiseen vaikuttavia muutoksia. Valtionavustuksen käyttöön vaikuttavia muutoksia ovat myös avustettavan hankkeen tai toiminnan toteuttamisen laadussa, laajuudessa tai rahoituksessa tapahtuvat olennaiset muutokset. Muutoksen arvioinnin perustana ovat avustushakemuksessa annetut ja valtionavustuspäätöksen perustaksi otetut tiedot.

### Hankintalain mukainen kilpailuttaminen

Avustuksen saajan tulee selvittää ja ottaa toiminnassaan huomioon mahdollinen velvollisuutensa noudattaa hankintalainsäädäntöä (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016). Valtion, kuntien ja seurakuntien viranomaisten lisäksi hankintayksiköitä ovat mm. sellaiset valtionavustuksen saajat, jotka täyttävät lain 5 §:n mukaiset julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit. Julkisoikeudellinen laitos on velvollinen kilpailuttamaan hankintansa noudattaen hankintalain mukaisia menettelyitä.

Jos avustuksen saaja saa hankinnan tekemistä varten tukea yli puolet hankinnan arvosta hankintalaissa tarkoitetuilta hankintayksiköiltä, se on velvollinen noudattamaan hankintalakia siinä hankinnassa.

Hankinnalla tarkoitetaan tavaroiden ja palveluiden ostamista, vuokraamista tai siihen rinnastettavaa toimintaa sekä urakalla teettämistä taloudellista vastiketta vastaan. Hankintaa ei ole esimerkiksi

- omana työnä tekeminen,
- palkkaaminen työsuhteeseen,
- maan, olemassa olevien rakennusten tai muun kiinteän omaisuuden hankinta tai vuokraus.

### Pienhankinnan tekeminen

Vaikka hankinta ei kuuluisi julkisista hankinnoista annetun lain soveltamisalaan, Lupa- ja valvontavirasto edellyttää, että

kaikki vähintään 30 000 euroa + ALV arvoiset hankinnat kilpailutetaan. Tällainen pienhankinnan kilpailutus on toteutettava pyytämällä tarjouksia useammalta kuin yhdeltä tavarantoimittajalta. Kilpailutukseen liittyvät asiakirjat on säilytettävä osana hallinto- ja kirjanpitoaineistoa, ja ne tulee toimittaa pyydettyäessä Lupa- ja valvontavirastolle.

Mikäli avustuksen saaja tuottaa tarvitsemansa palvelun tai tavarantoimittajan itse, hyväksyttävänä kustannuksina huomioidaan vain palvelun tai tavarantoimittajan todelliset tuotantokustannukset.

### Pakotteiden huomioon ottaminen

Avustuksen saajan tulee avustusehtojen mukaan huolehtia siitä, ettei EU:n, YK:n tai Suomen viranomaisten asettamia pakotteita tai varojen jäädyttämispäätöksiä kohdistu

- avustuksen saajan organisaatioon taikka sen välillisiin tai välittömiin omistajiin, hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäseniin, määräys-, edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttäviin henkilöihin tai muihin edunsaajiin;
- avustuksen saajan sopimuskumppaneihin, alihankkijoihin, avustuksen siirron saajiin tai yhteistyökumppaneihin taikka näiden välillisiin tai välittömiin omistajiin, hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäseniin tai määräys-, edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttäviin henkilöihin tai muihin edunsaajiin tai
- valtionavustuksella rahoitettavan toiminnan edunsaajiin.

Avustuksen saajan on hankinnoissa varmistettava, että tarjoajaan tai sen edunsaajapiiriin ei kohdistu Euroopan unionin, Yhdistyneiden kansakuntien (YK) tai Suomen viranomaisten asettamia pakotteita tai varojen jäädyttämispäätöksiä.

Avustuksen saajan tulee ilmoittaa Lupa- ja valvontavirastolle välittömästi, jos avustusta on käytetty pakotteiden vastaisesti.

### Työajanseurannan järjestäminen

Avustuksen saajan tulee huolehtia asianmukaisesta työajanseurannasta, jos se on tarpeen valtionavustuksen kohteelle kirjattavien palkkakustannusten luotettavaksi varmentamiseksi.

### Vakuuttaminen

Avustuksen saajan on vakuutettava riittävästi ja tarkoituksenmukaisesti valtionavustuksella hankittu omaisuus.

### Tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja saavutettavuus

Avustuksen saajan tulee toiminnassaan edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, sekä noudattaa tasa-arvolaissa (laki naisten ja miesten tasa-arvosta 609/1986) ja yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014) säädetyt työnantajavelvoitteita.

Avustuksen saajan tulee selvittää ja ottaa toiminnassaan huomioon mahdollinen velvollisuutensa noudattaa digitaalisten palvelujen tarjoamista koskevaa lakia (laki

digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 306/2019). Laki koskee viranomaisten lisäksi sellaisia valtionavustuksen saajia, jotka täyttävät lain 2 §:n mukaiset julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit.

Julkisoikeudellisen laitoksen on varmistettava, että sen digitaaliset palvelut vastaavat lain mukaisia saavutettavuusvaatimuksia. Saavutettavuusvaatimukset koskevat myös niitä avustuksen saajia, jotka eivät täytä julkisoikeudellisen laitoksen kriteerejä, silloin kun ne saavat hankeavustusta digitaalisten palvelunsa kehittämisestä tai vuotuisesta ylläpidosta aiheutuviin kustannuksiin yli puolet näiden kustannusten arvosta.

#### *Kirjanpito, tilintarkastus ja toiminnantarkastus*

Avustuksen saajan on järjestettävä kirjanpito kirjanpitolaissa (1336/1997) ja -asetuksessa (1339/1997) säädetyllä tavalla. Kirjanpito on järjestettävä siten, että avustuksen käyttöä voidaan seurata kirjanpidosta luotettavasti omalla kustannuspaikalla.

#### *Avustuksen käyttöä koskeva selvitys*

Selvitys tulee toimittaa Lupa- ja valvontavirastolle avustuspäätöksessä ilmoitettuun määräaikaan mennessä.

Avustuksesta annettavaan selvitykseen on liitettävä

- kustannuspaikkaraportti avustetun kohteen toteutuneista tuloista ja menoista avustuksen käyttöajalta
- selostus tai raportti avustetusta kohteesta/hankeesta

Avustuksen saajan tulee pyydettäessä toimittaa myös muita selvityksiä, joita tarvitaan valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi, kuten esimerkiksi kustannuspaikkaa vastaava pääkirja.

#### *Avustuksen palautus ja takaisinperintä*

Valtionavustuksen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti, liikaa tai ilmeisen perusteettomasti saamansa valtionavustus tai sen osa. Valtionavustuksen saajan tulee palauttaa valtionavustus tai sen osa myös, jos sitä ei ole käytetty valtionavustuspäätöksessä edellytetyllä tavalla. Jos palautettava määrä on enintään 100 euroa, se saadaan jättää palauttamatta.

Valtionavustuksen takaisinperinnästä säädetään valtionavustuslain 21 ja 22 §:ssä.

#### *Palautettavalle tai perittävälle määrälle suoritettava korko*

Valtionavustuksen saajan on maksettava palautettavalle tai takaisin perittävälle määrälle valtionavustuksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä.

Jos takaisin perittävää määrää ei makseta viimeistään Lupa- ja valvontaviraston asettamana eräpäivänä, sille on maksettava

vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Ennen avustuksen palautusta hakijan tulee olla yhteydessä Lupa- ja valvontavirastoon.

#### **Tarkastusoikeus**

Lupa- ja valvontavirastolla on oikeus suorittaa valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia valtionavustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia.

Jos valtionavustus on myönnetty käytettäväksi muun kuin avustuksen saajan omaan hankkeeseen tai toimintaan, Lupa- ja valvontavirastolla on oikeus tarkastaa myös tämän avustuksen käyttäjän taloutta tai toimintaa.

Valtionavustuksen saajan on korvauksetta annettava tarkastusta suorittavalle virkamiehelle ja tilintarkastajalle kaikki tarkastuksen kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset, asiakirjat, tallenteet ja muu aineisto sekä muutoinkin avustettava tarkastuksessa.